

▲ De Grote Bach Atlas. FOTO UITGEVER RUBINSTEIN

Een barstensvol boek over Bach

Lege concertzalen, lege kerkbanken. Wat moeten we nu toch zonder de Matthäus-Passion? Onze recensent klassiek vond een uitstekend troostboek voor thuis: *De Grote Bach Atlas*.

Thijs Bongers

We vieren 250 jaar Beethoven. Op Radio 4 is er geen ontkomen aan. Toen presentator Mieke van der Weij eens zei dat we doodgegoid werden met zijn muziek leverde dat haar een aantal verontwaardigde mails op. Laatst bezocht ik een concert met uitsluitend werken van Bach, streng en gortdroog uitgevoerd op klavecimbel. In de pauze kwam een kennis op me af en vroeg: 'Vind jij het ook zo mooi?'. 'Nee, helemaal niet', zei ik, 'Ik ga naar huis'. Zijn reactie: 'Maar het is toch Bach...!'

Die houding van kritiekloze verering, daar probeert Govert Jan Bach - ja, een verre nazaat - mee af te rekenen in *De Grote Bach Atlas*. Een prachtig uitgegeven kijk-, lees- en luisterboek, met als leidraad alle lange reizen die Bach - vrijwel altijd te voet - maakte. Bijvoorbeeld op weg naar een beter betaalde functie als hofcomponist. Die atlas is een kleurrijk geheel, barstensvol kaarten, schilderijen en een link om met je smartphone de besproken muziek te beluisteren.

In de boeiende en toegankelijke tekst staan zaken waar je van opkijkt. Een deel van de verering van Bach is gebaseerd op zijn vermogen om ons in een soort religieuze extase te brengen. Daarom is zijn Matthäus Passion ook zo onwaarschijnlijk populair. Voor velen de enige godsdienstoefening per jaar. En nou blijkt dat Bachs moeder afkomstig was uit een gezin waarin door muziek teweeggebrachte religieuze extase centraal stond.

Tegenwoordig verschijnen er veel boeken die wandelen zien als gunstig voor ons brein. In *De Grote Bach Atlas* lezen we dat Bach dat allang wist. Al was het voor hem dan ook pure noodzaak. De postkoets was gewoon te duur. Hij liep eens 450 kilometer om de grote organist Buxtehude te horen. Door de talloze kilometers die hij te voet aflegde is er in zijn muziek een soort wandelcadans terechtgekomen die voor de luisteraar weldadig en geruststellend is en het gevoel geeft dat we altijd op weg zijn naar iets nieuws.

Verder komt Bach in dit boek niet naar voren als de streng kijkende kamergeleerde, die wij zien op zijn beroemdste portret. Hij was een man van de wereld, niet afkerig van geld en aardse geneugten. Copieus eten en overvloedig alcoholgebruik bezorgden hem diabetes, die op den duur zelfs leidde tot blindheid. De hoeveelheid nageslacht - twintig kinderen - zegt ook het een en ander over hem.

Het woord carrièretijger is wat overdreven, maar Bach was wel constant bezig om zijn positie te verbeteren. Dit boek is een perfect cadeau voor het klassieke muziekminnende deel van ons arme opgehokte volkje. Ook als troostcadeau voor jezelf.

■ Govert Jan Bach: *De Grote Bach Atlas*, uitgeverij Rubinstein. Nu verkrijgbaar.

UITGAAN, MAAR DAN GEWOON THUIS

De Nieuwe Nobelaer in Etten-Leur streamt concerten onder de naam **#blijfthuis-kamerconcert**. Vanavond is de eerste editie met muziek van de groovy rockband Outside Revelation. Vanaf 20.30 uur op het YouTube-kanaal van Nieuwe Nobelaer.

In **The Isolation Sessions** treedt elke avond (21.00 uur) een band op uit Eindhoven, dat niet voor niets bekend staat als Eindhoven Rockcity. Live vanuit popzaal de Effenaar. De concerten zijn te volgen via de Facebookpagina: 'The Isolation Sessions'.

Uit & Thuis

5 REDENEN OM THUIS TE BLIJVEN

Pearl Jam en tijgers

Sandra Moerland helpt je door de thuisblijfweken met de beste series, films, albums en boeken van het moment.

Serie

Tijgerboerderijen

In de serie *Tiger King* duiken we diep in de gestoorde wereld van de Amerikaanse tijgerboerderijen. De beelden zijn bizar; zo zien we een schoonmaker met geheel afgerukte arm op de grond liggen bloeden, na een aanval van een tijger, en lopen de excentrieke hoofdrolpersonen continu met wapens. Voeg daar polygamie, huurmoordenaars, brandstichting en vermiste miljonnairs aan toe en je hebt de samenvatting van deze serie.

► Nu te zien op Netflix

De West-Brabantse Spotifylijst

Muziek Ook muzikanten uit de regio zitten plotseling thuis. Vaak zonder inkomsten. **Willem Jongeneelen** maakte een playlist met eigenwijze, niet al te commerciële muziek uit West-Brabant. Luister mee! Want streamen = steunen.

Kubilay Kaya

Wanneer Je Er Langer Naar Luistert, Wordt Het Best Mooi (2018)

In de titel zit veel cynisme opgesloten. Bergenaar Kubilay Kaya drijft er de spot mee hoe hij als artiest met faalangst de business benadert: recensenten, boekingsbureaus en managers. Sinds bewijsdrang hem vreemd is (hij schreef al hits voor Ali B), maakt hij betere albums. Dit is het titelnummer van een album vol odes aan de vrouw. Het volgt *Tulpenmanie* op, dat hij als rapper met Turkse wortels aan Nederland schonk.

Unstoppable Knight

Do Much Better (2019)

Een strijdende ridder met woorden en grooves. Tegen de stroom in rappend, want zijn ziel verkopen, dat doet deze in Roosendaal opgegroeide Sven Armstrong (Britse vader) niet. Dit is een track van *Da*

Knightshiftah. De titel slaat op zijn leven als nachtdier. Hij leeft al zijn halve leven andersom. Zijn muziek wordt hiphop genoemd, maar bezit vibes uit de 90's en is doordrenkt met funk, soul en rhythm & blues van ver daarvoor.

Little Symphonies

We Used To Be Immortal (2020)

Titelsong van een prachtig album met een trieste aanleiding. Vergankelijkheid verpakt in noten, dat is feite-

lijk wat het duo Maxim Ventulé en Tom Gudde vervaardigden. Sfeerrijk en dynamisch, dat werden de liedjes die Maxim schreef tijdens het ziekteproces van zijn moeder, en vlak na haar overlijden. Dat leverde gelaagde muziek op met diep-

gaande teksten, die zich als veel meer dan rouwverwerking laten beluisteren.

Iguana Death Cult

Carnal Beat Machine (2019)

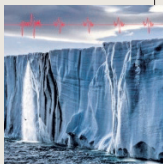
Deze indierockers, oorspronkelijk uit Willemstad en Zevenbergen, tekenden een platendeal bij Innovative Leisure, het Amerikaanse label dat ook Allah-Las en Nick Waterhouse

Muziek

Nieuwe Pearl Jam

Fans moesten er zeven jaar op wachten, maar eindelijk is hij er: **Gigaton**, de elfde van Pearl Jam. Strakke gitaren en beukende drums maken er een divers album van. De natuur en de toekomst van de aarde is een terugkerend thema. Ook Trump, aan wie gerefereerd wordt in *Sitting Bullshit*, komt voorbij. De bandnaam is op de hoes in de lijn van een hartslag verweven; de tijd tikt, ook voor de aarde.

► Uitgebracht bij Republic Records

Boek

Jonge illusionist

Hier Zijn We van Graham Swift speelt zich af in Brighton, 1959. Ronnie, een jonge illusionist, en Evie, zijn assistente, zorgen avond na avond voor volle zalen. Jack is een geboren entertainer die de hele voorstelling draagt. Terwijl de zomer vordert, voltrekt zich buiten het zicht van het publiek tussen hen drieën een drama dat een schaduw werpt over hun succes.

► Uitgegeven bij De Arbeiderspers

Serie

Ecologisch racisme

In de **There's Something In The Water** worden de onrechtvaardigheden en milieuschade door ecologisch racisme in Nova Scotia onderzocht. In deze Canadese provincie vechten Afrikaanse vrouwen om hun toekomst te beschermen. Een van de vrouwen geeft een rondleiding door haar geboorteplaats, waar iedereen getroffen is door kanker.

► Nu te zien op Netflix

Boek

De Medeplachtige

In **De Medeplachtige** van John Grisham staat Woody Lambert centraal. Hij komt uit een gebroken gezin. Op een avond is Woody onbedoeld van de partij als zijn broer Tony al bierdrinkend de verkopers in een avondwinkel bedreigt met een nepwapen. De 13-jarige Theo Boone springt te hulp bij Woody's zaak. Het is immers zijn ambitie om de beste advocaat van de staat te worden.

► Uitgegeven bij Bruna Uitgevers

op de kaart zette. Twaalf puntige rocktracks vol subtiele gitaarlagen, bepalende baslijnen en zwierige melodieën bevat *Nude Casino*. Stijlen variëren van garage-rock tot cowpunk, al is er soms ook een echt popliedje te ontwaren.

Ares

Wervelwind (2020)

Rens Ottema a.k.a. Ares heeft zich nooit een standrapper gevoeld. Hij groeide op in Raamsdonk en maakt op zijn nieuwe, in zijn studio in Oosterhout vervaardigde album *Lotus* inmiddels alternatieve indie-hiphop,

met inspiraties uit de oude soul, jazz, lo-fi en Franse muziek uit loungebars. Rens wordt steeds meer zichzelf en zijn teksten zijn wederom iets minder cryptisch.

Dave Budha

Zo Gewoon (2019)

De als Dave Broeders geboren rapper/zanger/componist lijkt een chille Bourgondiër uit Zevenbergen. De liedjes op debuutalbum *Mooie Droom* belichten alle acetten uit de laatste paar jaren van zijn leven: geluk, liefde, afwijzing, depressies. Zowel de mooie als de mindere prikkels. Het moest eruit, verpakt in een nieuwe moderne sound. Het nummer *Zo Gewoon*, met zangeres Maan, was al een bescheiden hit.

Gomer Pyle

Remember The Days (2020)

Psychedelische rockband uit Bergen

op Zoom en omstreken. De sound van het op een Grieks label verschenen album houdt het midden

tussen stoner en grunge. Routiniers inmiddels, die mooie gebeurtenissen (opgroeïende kinderen), maar ook onherstelbaar leed (de dood) in lange sfeervolle tracks verwerken. De eerste letters van de albumtitel *Before I Die* vormen de naam van hun te vroeg overleden vriend/boekverliefde Bidi.

Bongloard

I Want It Now (2019)

Zoveelste band van de grootste rocker die Bergen op Zoom rijk is. Wat andere jongens met Tomos brommers hebben, heeft hij met muziek. Na de Herman Brood Academie, en avonturen in onder meer Duke John en FFOOSS, is er nu de garagerockband Bongloard. Het motto: maak er een zootje van! Dat valt best mee. Naast fuzzgitaren en beukende ritmes zijn er ook sterke liedjes, zoals die bij helden Ty Segall en Thee Oh Sees.

Thomas Lina

The Late Night Show (2019)

Thomas Lina woont nu in Middelburg, maar voelt zich in zijn hart nog een echte Bredenaar. Hij was toetsenist van Rosemary's Sons, maar opereert nu al een tijd solo. Voor de songs op *The Late Night Show* plaatste hij zijn piano centraal en hing hij ook regelmatig de elektrische gitaar om. Zijn persoonlijke teksten handelen over vriendschappen en twijfels die als veertiger je leven binnensluipen.

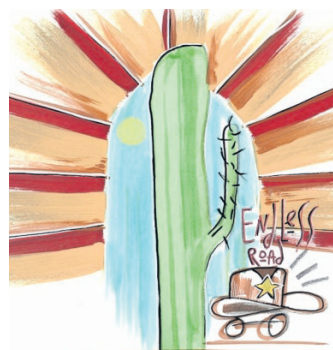
Verbraak/Van Bijnen

In This Border Town (2018)

Mannen uit de grenssteden Roosendaal en Ulvenhout. Ze vonden

elkaar in de band Point Quiet, maar de twee multi-instrumentalisten (de

eerste met veel koper en ritmiek, de tweede met snaren en vocalen) hadden samen nog veel meer te melden: Brabicana, overgoten met een sausje uit New Orleans, country met een bite. Met dit nummer van *Endless Road*

zouden ze als support van Calexico niet misstaan.

The Wild Century

One-Time Event (2019)

Formatie die elkaar vond in het spelen van ouderwets psychedelische

rocktrips op de lp *Raw*, met referenties naar Jimi Hendrix, The Grateful Dead en Vanilla Fudge. De donkere muziek van de band rond zanger/gitarist

Stan Aarts zou je verwachten in de late sixties, bijvoorbeeld als voorprogramma van Blue Cheer in het westen van de U.S.A. In ieder geval niet in Roosendaal, dat niet als bolwerk van de rockmuziek bekend staat. Toch stond daar hun aller wieg.

Ayreon

All That Was (2017)

Een van de weinige West-Brabanders die het niet erg vind door het coronavirus amper buiten te mogen komen. Arjen Lucassen leeft het liefst als kluizenaar in de eigen Electric Castle Studio in Oudemolen. Om later weer een nieuwe rockopera vol progrock, vervaardigd met een sterrencast, op de wereld los te laten. *All That Was* is een folksong afkomstig van *The Source*, met vocalen van Floor Jansen en Simone Simons.

De playlist 'De West-Brabantse Spotifylijst - samenstelling Willem Jongeneelen' staat nu online. Zoek 'm op en luister mee!